

Laidiens: 22.03.2006., Nr. 47

Ministru kabineta noteikumi Nr.199

Rīgā 2006.gada 14.martā (prot. Nr.15 4.§)

Noteikumi par bīstamo un piesārņojošo kravu apriti un kontroli ostās

Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 38.panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības, kas jāievēro attiecībā uz bīstamo un piesārņojošo kravu apriti ostās (kravu iekraušanas vai izkraušanas operācijas uz kuģiem, dzelzceļa vagonos, treileros, kravas konteineros vai citos transportlīdzekļos, kravu pārvietošana noliktavā, termināļa teritorijā vai uz kuģa, ieskaitot šādu kravu ievēšanu, izvešanu vai uzglabāšanu ostas teritorijā to tālākai pārkraušanai no viena transportlīdzekļa citā), kā arī minēto prasību ievērošanas kontroli.

2. Noteikumi neattiecas uz karakuģiem un kuģiem, uz kuriem bīstamā un piesārņojošā krava ir daļa no to aprīkojuma un apgādes.

II. Atbildība un funkcijas

3. Ostas pārvalde veic vispārēju pārraudzību attiecībā uz šo noteikumu ievērošanu attiecīgajā ostas teritorijā. Ostas pārvalde norīko inspektoros (turpmāk - ostas inspektors), kuri pārzina nacionālās un starptautiskās prasības attiecībā uz bīstamo un piesārņojošo kravu apriti ostās.

4. Ostas inspektors:

4.1. ne retāk kā reizi sešos mēnešos saskaņā ar šo noteikumu VI nodaļā minētajām prasībām pārbauda bīstamo un piesārņojošo kravu apriti ostas komersanta teritorijā;

4.2. reizi sešos mēnešos iesniedz valsts akciju sabiedrībā "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk - Jūras administrācija) ziņojumu par veiktajām pārbaudēm un atklātajiem trūkumiem.

5. Jūras administrācija veic vispārēju pārraudzību attiecībā uz šo noteikumu ievērošanu ostās, kā arī pārbaudes uz kuģiem. Pārbaudes uz kuģiem Jūras administrācija veic saskaņā ar šo noteikumu VIII nodaļā minētajām prasībām.

6. Ostas komersants, kas iesaistīts bīstamo un piesārņojošo kravu aprītē, ir atbildīgs par aprites drošību un šo noteikumu ievērošanu, kā arī par kravu aprītē iesaistīto darbinieku drošību un veselības aizsardzību. Ostas komersants norīko personu, kas atbildīga par operācijām ar bīstamām un piesārņojošām kravām.

7. Jūras administrācijai un ostu pārvaldēm, veicot šajā nodaļā minētās funkcijas, ir tiesības:

7.1. ja nepieciešams, pieaicināt neatkarīgu institūciju vai ekspertu;

7.2. pieprasīt šajos noteikumos minēto dokumentāciju no ostas komersanta un no kravas pārvaldītāja vai tā vietējā pārstāvja;

7.3. pieprasīt novērst trūkumus (arī pārtraukt kravas operācijas līdz trūkumu novēršanai), ja kuģis, kravas transporta vienība vai iepakojums neatbilst bīstamo un piesārņojošo kravu transportēšanas prasībām vai ja netiek iesniegti pieprasītie dokumenti, vai ja konstatēti citi pārkāpumi.

III. Vispārējās drošības prasības

8. Ostas komersanta darbinieki, kuri iesaistīti bīstamo un piesārņojošo kravu aprītē, ir apmācīti atbilstoši Starptautiskā jūras bīstamo kravu kodeksa (turpmāk - IMDG kodekss) 1.3.nodaļā "Mācības" minētajām prasībām.

9. Personas, kuras iesaistītas bīstamo un piesārņojošo kravu aprītē ostās, veic visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai nepieļautu negadījumus. Ja negadījums noticis, jārikojas tā, lai negadījuma izraisītie zaudējumi būtu iespējami mazāki. Ja bīstamo un piesārņojošo vielu noplūde notikusi kravas operāciju veikšanas laikā, tās nekavējoties pārtrauc un kuģa kapteinis vai krasta darbinieks nekavējoties informē par to piestātnes vai termināļa operatoru un ostas kapteiņa dienestu.

10. Kuģa īpašnieks nodrošina, lai uz kuģa, kas iesaistīts operācijās ar bīstamām un piesārņojošām kravām, būtu:

10.1. aprīkojums atbilstoši Starptautiskās jūras organizācijas (turpmāk - SJO), Starptautiskās veselības organizācijas un Starptautiskās darba organizācijas (turpmāk - SDO) norādījumiem "Pirmās medicīniskās palīdzības norādes, ko pielieto ar bīstamām kravām saistītos negadījumos" (*Medical First Aid Guide for Use in Accidents Involving Dangerous Goods*) (turpmāk - MFAG) 14.nodaļā "Medikamentu un aprīkojuma saraksts" minētajām prasībām;

10.2. specifisks papildaprīkojums, ja tiek transportētas īpašas kravas, kurām IMDG kodeksa norādījumos "Avārijas situāciju reaģēšanas procedūru norādes kuģiem, kuri transportē bīstamās kravas" (*Emergency Response Procedures for Ships Carrying Dangerous Goods*) (turpmāk - EmS) tāds ir paredzēts.

11. Šajos noteikumos minētās prasības neierobežo papildu prasību piemērošanu saskaņā ar attiecīgās ostas noteikumiem.

IV. Bīstamo kravu transporta dokumenti un kuģa kravas dokumenti

12. Pirms bīstamo un piesārņojošo kravu (iesaiņojumā) ieviešanas ostā kravas nosūtītājs iesniedz kravas pārvadātājam un ostas komersantam bīstamo un piesārņojošo kravu transporta dokumentus, kuros iekļauta informācija par bīstamās un piesārņojošās kravas nosūtītāja firmu un adresi, norāde par kravas saņēmēju, kā arī cita informācija atbilstoši IMDG kodeksa 5.4.1.apakšnodaļā "Bīstamo kravu transporta dokumenti" un 5.4.2.apakšnodaļā "Konteineru/transporta līdzekļu iepakojuma sertifikāts" minētajām prasībām.

13. Uz kuģa, kas transportē bīstamās un piesārņojošās kravas iesaiņojumā, ir kuģa kravas dokumenti atbilstoši IMDG kodeksa 5.4.nodaļā "Dokumenti" minētajām prasībām. Minētie dokumenti ietver:

13.1. bīstamo kravu manifestu (turpmāk - manifests) atbilstoši 1965.gada Starptautiskajā konvencijā par jūras satiksmes atvieglošanu (ar grozījumiem) noteiktajam paraugam (1.pielikums) vai līdzvērtīgu, vai bīstamo kravu speciālu sarakstu, vai detalizētu kravas plānu atbilstoši 1973.gada Starptautiskās konvencijas par piesārņošanas novēršanu no kuģiem un tās 1978.gada protokola (turpmāk - MARPOL konvencija) III pielikuma 4.noteikumā "Dokumenti", 1974.gada Starptautiskās konvencijas par cilvēka dzīvības aizsardzību uz jūras un tās 1988.gada protokola (turpmāk - SOLAS konvencija) VII nodaļas A daļas 5.noteikumā "Dokumenti" un IMDG kodeksa 5.4.nodaļā "Dokumenti" minētajām prasībām;

13.2. bīstamo kravu deklarāciju;

13.3. informāciju par rīcību negadījuma situācijā;

13.4. papildinformāciju un speciālus sertifikātus (ja tādi nepieciešami) atbilstoši IMDG kodeksa prasībām, tai skaitā:

13.4.1. izņēmumu sertifikātu (*Certificate Exempting a Substance, Material from the Provisions of IMDG code*) par vielām un materiāliem, uz kuriem neattiecas IMDG kodeksā noteiktās prasības (piemēram, kokogles, zivju milti);

13.4.2. sertifikātu par piemērotību laikapstākļu ietekmei (*Weathering certificate*);

13.4.3. saskaņojumu par jaunām pašreaģējošām vielām un organiskajiem peroksīdiem, kuru izsniegusi minēto vielu izcelsmes valsts kompetentā institūcija attiecībā uz to klasifikācijas un transportēšanas nosacījumiem.

14. Šo noteikumu 13.1. un 13.2.apakšpunktā minētie dokumenti satur šādu informāciju par bīstamo un piesārņojošo kravu:

14.1. precīzs kravas nosaukums;

14.2. bīstamības klase (2.pielikums);

14.3. Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk - ANO) piešķirtais numurs;

14.4. piesārņojuma kategorija (ja tāda ir piemērojama) saskaņā ar MARPOL konvenciju;

14.5. kravas izvietojums, tās kopējais daudzums, iepakojuma grupa;

14.6. EmS numurs un MFAG numurs;

14.7. informācija par kuģa kravas dokumentu sagatavotāju, norādot kompānijas nosaukumu un personas uzvārdu un parakstu;

14.8. kravas transporta vienības iepakojšanas sertifikāts atbilstoši IMDG kodeksa 5.4.2.apakšnodaļā "Konteineru/transporta līdzekļu iepakojuma sertifikāts" minētajām prasībām;

14.9. kravas sertifikāts vai deklarācija atbilstoši IMDG kodeksa 5.4.1.6.apakšnodaļā "Sertificēšana" minētajām prasībām.

15. Šo noteikumu 13.3.apakšpunktā minēto informāciju var atspoguļot vienā no šādiem veidiem:

15.1. ar atbilstošu ierakstu manifestā, bīstamo kravu speciālajā sarakstā vai bīstamo kravu deklarācijā;

15.2. atsevišķi pievienojot drošības datu lapas (*Safety Data Sheet*);

15.3. atsevišķi pievienojot EmS norādījumus un MFAG.

16. Kravas nosūtītājs pirms bīstamo un piesārņojošo kravu kā beramkravu uzkraušanas uz kuģa nodrošina, lai kuģa kapteinim vai viņa pārstāvim tiktu iesniegti kravas dokumenti, kas satur šādu informāciju par kravu:

16.1. ja transportē beramkravu, - īpatnējais iekraušanas tilpums (*stowage factor*) un mitruma saturs (ja tas ir piemērojams), kā arī cita informācija atbilstoši SOLAS konvencijas VI nodaļas A daļas 2.noteikumā "Informācija par kravu" minētajām prasībām;

16.2. ja transportē kaitīgu šķidro lejamkravu vai sašķidrinātu gāzi, - blīvums un vielas kraušanas temperatūra, kā arī cita informācija atbilstoši Starptautiskā kodeksa par kuģu konstrukciju un aprīkojumu, kuri pārvadā bīstamās ķīmiskās vielas kā lejamkravas (turpmāk - IBC kodekss), 16.2.apakšnodaļā "Informācija par kravu" vai Starptautiskā kodeksa par kuģu konstrukciju un aprīkojumu, kuri pārvadā sašķidrinātas gāzes kā lejamkravas (turpmāk - IGC kodekss), 18.1.apakšnodaļā "Informācija par kravu" minētajām prasībām.

V. Bīstamo un piesārņojošo kravu aprites vispārējās prasības

17. Ostas pārvalde norāda bīstamo un piesārņojošo kravu uzglabāšanas vietas ostas teritorijā.

18. Sprāgstvielu ieviešana ostā vai to tranzīts ir pieļaujams vienīgi tad, ja attiecīgās ostas pārvalde ir atļāvusi veikt šādu darbību noteiktā vietā ostā. 1.bīstamības klases (izņemot 1.4S bīstamības klasi) kravas ir atļauts ievest ostas teritorijā vai izvest no tās tikai tiešai iekraušanai kuģī vai izkraušanai no kuģa (imports vai eksports). Šādas kravas var palikt ostas teritorijā ne ilgāk par 48 stundām.

19. Ja sprāgstvielas ostā ievied ar kuģi, ievēro pieļaujamo kuģa atrašanās attālumu no tuvākās apdzīvotās vietas (3.pielikums).

20. Radioaktīvo vielu (7.bīstamības klase) ieviešana ostā vai to tranzīts ir pieļaujams vienīgi saskaņā ar likumu "Par radiācijas drošību un kodoldrošību".

21. Attiecībā uz bīstamajām kravām ar kontrolējamu temperatūru (IMDG kodeksa 7.7.nodaļa "Temperatūras kontroles nosacījumi") ieteicams veikt tiešās iekraušanas vai izkraušanas operācijas. Ja šādas kravas paliek ostas teritorijā, tās novieto speciāli norādītās vietās, kur kravas transporta vienības, kurās ir minētās kravas, ir iespējams pievienot krasta elektroapgādei.

22. Patogēnus saturošas bīstamās vielas (6.2.bīstamības klase) atļauts ievest ostas teritorijā vai izvest no tās tikai tiešai iekraušanai kuģī vai izkraušanai no kuģa (imports vai eksports). Šādas kravas var palikt ostas teritorijā ne ilgāk par 48 stundām.

23. Nestabilās vielas atļauts pieņemt ostā tikai tad, ja ir precizēti un izpildīti visi nosacījumi to drošai transportēšanai un apstrādāšanai saskaņā ar IMDG kodeksā minētajām prasībām.

24. Ostas komersants attiecībā uz tā atbildībā esošo teritoriju nodrošina:

24.1. noliktavās, nojumēs un citur ostas teritorijā esošu bīstamu un piesārņojošu kravu saraksta pieejamību (ieskaitot informāciju par to precīzu nosaukumu, ANO piešķirto numuru, klasifikāciju, daudzumu, precīzu norādi par minēto kravu atrašanās vietu), kā arī minētās informācijas pieejamību avārijas un glābšanas dienestiem negadījuma situācijā;

24.2. informācijas pieejamību (jebkurā laikā) par darbību un pasākumiem avārijas situācijās, kā arī šādas informācijas izvietošanu vietās, kur tiek apstrādātas bīstamās un piesārņojošās kravas;

24.3. informāciju par ugunsdzēsības aprīkojumu un skaidru tā marķējumu;

24.4. teritorijas, kur izvietotas bīstamās un piesārņojošās kravas, kontroli un pārraudzību, kā arī regulāras pārbaudes, lai pārliecinātos, vai nav notikusi bīstamo un piesārņojošo vielu noplūde vai to iepakojuma bojājumi;

24.5. bīstamo un piesārņojošo kravu izvietošanu atbilstoši IMDG kodeksā noteiktajām prasībām par atdalīšanu un nesaderību, kā arī atbilstoši bīstamo kravu segregācijas prasībām ostas teritorijā (4.pielikums);

24.6. norādi par attiecīgajā ostā ienākušo kuģu pieļaujamo atrašanās vietu, ņemot vērā kravas bīstamības klasi un kravas daudzumu (3.pielikums).

VI. Bīstamo un piesārņojošo kravu aprites kontroles kārtība ostā

25. Ostas inspektors veic pārbaudes attiecībā uz drošības pasākumu ievērošanu ostā, bīstamo un piesārņojošo kravu drošu transportu un uzglabāšanu. Ostas inspektors pārbauda:

25.1. bīstamo un piesārņojošo kravu transporta dokumentus un to satura atbilstību šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām;

25.2. kā ostā tiek uzglabātas bīstamās un piesārņojošās kravas un kā ostā notiek to segregācija, kraušana un operācijas ar tām;

25.3. iepakojumus un kravas transporta vienības, kas satur bīstamās un piesārņojošās kravas, lai pārliecinātos, ka tās ir iepakotas, marķētas un nodrošinātas ar bīstamības zīmēm atbilstoši IMDG kodeksā minētajām prasībām vai starptautiskajiem standartiem, kādi piemērojami attiecīgajam transporta veidam;

25.4. bīstamās kravas saturošo konteineru, konteinertilpņu, pārvietojamo tilpņu vai treileru ārējo stāvokli, lai konstatētu acīmredzamus bojājumus vai izplūdes pazīmes;

25.5. vai kravas transporta vienības atbilst SJO/SDO/ANO Eiropas ekonomisko lietu komitejas Vadlīnijām kravas transporta vienību iepakojšanai (CTUs vadlīnijas);

25.6. konteineru apstiprinājuma plāksnes atbilstību 1972.gada Starptautiskajā konvencijā par drošiem konteineriem (ar grozījumiem) minētajām prasībām.